

**ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ**

Факультет:	Дизайн
Кафедра:	Мультимедійний дизайн
Галузь знань:	02 Культура і мистецтво
Спеціальність:	022 Дизайн
Рівень вищої освіти:	перший
Рік навчання:	1
Семестри:	1-2
Вид дисципліни:	з циклу професійної практичної підготовки

ОСНОВИ КОМПОЗИЦІЇ І ПРОЄКТНОЇ ГРАФІКИ

Семестр 1 (1 вересня 2025 – 13 грудня 2026)

Семестр 2 (26 січня 2026 – 9 травня 2026)

Викладачі	ЧЕН Наталія Володимирівна, доцент, PhD (кандидат педагогічних наук)
E-mail	multimedia@ksada.org
Заняття	за розкладом
Адреса	ауд. 118, поверх 1, корпус 3, вул. Мистецтв 11
Телефон	+38 (057) 706-15-64, кафедра «Мультимедійний дизайн» ХДАДМ

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Основи композиції і проектної графіки» тісно пов'язана з курсом «АПЗКТ», «Шрифт», «Кольорознавство», «Проектування», «Анімаційне проектування».

МЕТА І ЗАДАЧІ КУРСУ

Метою дисципліни «Основи композиції і проектної графіки» є формування у студентів цілісного розуміння законів композиції та принципів проектної графіки, вміння застосовувати їх у процесі створення мультимедійних продуктів.

Задачі курсу – Опанування основ композиції (законів, правил, прийомів), розвиток візуального мислення, формування навичок проектування, засвоєння сучасних методів і технологій, розвиток креативності та авторського стилю, вироблення умінь презентувати власні ідеї, практичне застосування композиційних принципів у створенні реальних проєктів мультимедійного дизайну (афіші, постери, ілюстрації, UI/UX-компоненти, анімаційні та відеографічні елементи).

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна вивчається протягом двох семестрів на 1-му курсі МД (12 кредитів ECTS, 360 навчальних годин, з них: аудиторні лекції (30 годин), практичні заняття (150 годин), самостійна робота (180 годин)). Структура дисципліни складається з 4-х модулів.

1 МОДУЛЬ

Тема 1-4. Основи композиції. Художній (проектно-художній) образ в дизайні

2 МОДУЛЬ

Тема 5-8. Засоби виразності композиції.

3 МОДУЛЬ

Тема 9-12. Просторово-площинна композиція.

4 МОДУЛЬ

Тема 13-15. Композиція в мультимедіа та анімації.

Дисципліна забезпечує загальні та спеціальні (фахові) компетентності:

ЗК 1. Розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності, здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ФК 3. Здатність до здійснення композиційної побудови об'єктів мультимедійного дизайну, до застосування принципів, прийомів та засобів композиції в практичній художній діяльності, до стилізації об'єктів природи для застосування у мультимедійному продукті.

ФК 4. Здатність застосовувати навички проектної графіки у професійній діяльності.

ФК 8. Здатність здійснювати колористичне вирішення майбутнього дизайн-об'єкта.

Програмні результати навчання:

ПРН 7. Володіти образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу; аналізувати, стилізувати, інтерпретувати та трансформувати об'єкти (як джерела творчого натхнення) для розроблення художньо-проектних вирішень в мультимедійних продуктах.

ПРН 9. Створювати об'єкти мультимедійного дизайну засобами проектно-графічного моделювання.

ПРН 18. Застосовувати знання з композиції, розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах.

ПРН 25. Застосовувати існуючі прийоми сучасних графічних технік і стилізацій.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема і зміст матеріалу розкриваються у процесі проведення лекційних та практичних занять. Практичні заняття здійснюються у вигляді вправ у мультимедійних технологіях. Самостійна робота студентів спрямована на закріплення лекційних тем та підготовку до практичних занять. Додаткові практичні завдання для самостійної роботи не передбачено, але ініціатива вітається та заохочується додатковими балами.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Мироненко Н.Г., Чен Н.В. Основи композиції і проектної графіки : метод. рекомендації. Харків : ХДАДМ, 2024, 92 с.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Всі додаткові навчальні матеріали можна переглянути за умов приєднання до внутрішньої групи у Telegram .

НЕОБХІДНІ МАТЕРІАЛИ, ОБЛАДНАННЯ

Комп'ютерна техніка (ноутбук, стаціонарний комп'ютер) з можливістю демонстрації графічних робіт і виходу до мережі Інтернет. Для ескізів і завдань: папір, олівець, гумка, графічні матеріали.

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

1. Для дистанційних занять використовується програма Skype за певним розкладом (посилання надаються у внутрішній групі Telegram). Інша комунікація (консультації) відбувається шляхом листування у Telegram.

2. На внутрішній Google Диск кафедри висилаються робочі файли з розширенням *jpg* або *mp4* Презентації – з розширенням *pdf* або *jpg*. Файли підписуються таким чином: *прізвище_назва завдання*.

3. Всі питання, пов'язані із дисципліною, можуть вирішуватися у внутрішній групі Telegram, де викладено додаткові навчальні матеріали, слайди, ілюстрації тощо.

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Заняття ґрунтуються на взаємоповазі. Вітається: любов до «чистого» вектору, схильність до технічної роботи, а також сміливість, завзятість та усидливість. Під час занять необхідно вимкнути звук телефонів (або Skype у випадку дистанційних занять). За необхідності студент має спросити дозволу покинути Skype.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Пропуски занять без поважних причин недопустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Якщо студент пропустив певний етап, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання або продемонструвати на практиці.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх практичних працях. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей, студент втрачає право отримати бали за тему, або може виконати нову роботу, яка буде оцінена із заниженням балів. Також випадок буде розглянуто комісією з академічної доброчесності.

Корисні посилання:

<https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi>

РОЗКЛАД КУРСУ

№	Вид заняття	Зміст	Годин	Завдання
Семестр 1				
Модуль 1				
1	Лекц.	Тема 1. Вступ. Предмет композиції у сучасній проєктній практиці. Види композиції. Засоби художньої виразності.	2	
2	Практ.	Тема 1. Засоби художньої виразності – точка, лінія, пляма	10	Завдання 1. Аналіз форми предметів оточуючого середовища. Завдання 2. Створення художнього образу засобами художньої виразності (крапки, плями, лінії, штриху та їх поєднання).
3	Лекц.	Тема 2-3. Закони, правила та прийоми композиції	4	
4	Практ.	Тема 2. Закони, правила та прийоми композиції	5	Завдання 3. Рух у зображенні (статика/динаміка у формальній композиції).
5	Практ.		5	Завдання 4. Принципи побудови композиції. Геометричний і композиційний центри. Композиційна схема побудови пейзажу (кадру). Композиційна схема побудови портрету.
6	Лекц.	Тема 4. Стилiзація як засіб авторської трактовки та рішення конкретної проєктної задачі. Прийоми стилізації.	2	
7	Практ.	Тема 4. Прийоми стилізації	18	Завдання 5-6. Стилiзація природних форм. Геометрична, декоративна. (стилiзація рослин, тварин)
Модуль 2				
8	Лекц.	Тема 5. Колір і колористичні гармонії	2	
9	Практ.	Тема 5. Колір і колористичні гармонії.	10	Завдання 7. Створення серії безпредметних абстрактних композицій за концептуальними словами.
10	Лекц.	Тема 6. Контраст, нюанс, аналогія.	2	

11	Практ.	Тема 6. Контраст, нюанс, аналогія.	12	Завдання 8. Створити серію з трьох композицій на одну тему: перша – побудована на принципі контрасту (форма, колір, розмір, фактура тощо), друга – на принципі нюансу (тонкі відмінності, мінімальні зміни), третя – на принципі аналогії (подібність форм, кольорів, ритму).
12	Лекц	Тема 7. Фактура та текстура.	2	
13	Практ.	Тема 7. Фактура та текстура.	15	Завдання 9. Силует та фактура, як засіб вияву характеру та структури ритмічної композиції.
Семестр 2				
Модуль 3				
14	Лекц	Тема 8. Простір в анімації: перспектива, глибина, масштабність.	2	
15	Практ.	Тема 8. Простір в анімації: перспектива, глибина, масштабність.	8	Завдання 10. Стилізація об'єктів локації на основі обраної теми.
16	Лекц	Тема 9. Рух як композиційний чинник. Динамічна композиція.	1	
17	Практ.	Тема 9. Рух як композиційний чинник. Динамічна композиція.	8	Завдання 11. Динамічна композиція.
18	Лекц	Тема 10. Образ людини в анімації	2	
19	Практ.	Тема 10. Образ людини в анімації	12	Завдання 12. Створення персонажів на основі обраної теми. Геометрична стилізація фігури людини та персонажів на основі обраної теми.
20	Лекц	Тема 11. Побудова композиції кадру. Крупність планів і ракурси.	2	
21	Практ	Тема 11. Побудова композиції кадру. Крупність планів і ракурси.	10	Завдання 13. Простір в анімації: перспектива, глибина, масштабність.
Модуль 4				
22	Лекц	Тема 12. Композиція в анімації: кадр, сцена, епізод.	2	Завдання 14. Концепція анімаційного ролику. Розкадрування.
23	Практ.	Тема 12. Створення ролику за обраною тематикою	20	Завдання 15. Концепція, розкадрування, вибір героїв, локацій, кольорової гами
24	Лекц	Тема 13. Storytelling, storyboarding, art-journaling, sketching – засоби фіксування почуттів, подій – які можуть стати матеріалом для подальшої проєктної задачі. Самоцінність означених процесів для розвитку дизайн-мислення.	2	
25	Практ.	Тема 13. Створення ролику за обраною тематикою	20	Завдання 16. Взаємодія тексту і зображення.
26	Лекц	Тема 14. Композиція персонажа: силует, пропорції, пластика.	2	
27	Практ	Тема 14. Композиція персонажа: силует, пропорції, пластика.		Завдання 17. Створення персонажів на основі психологічних характеристик
28	Лекц	Тема 15. Композиція у візуальних ефектах та інтерактивних середовищах (VR, ігри)		
29	Практ	Тема 15. Композиція у візуальних ефектах та інтерактивних середовищах (VR, ігри)		Завдання 18. Підсумкова робота

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Завдання	Тема	Форма звітності	Бали
Модуль 1	Тема 1-4. Завдання 1-6.	Модульний перегляд	0-50

Модуль 2	Тема 5-7. Завдання 7-9.	Екзаменаційний перегляд	0-50
Всього за 1 (осінній) семестр			100
Модуль 3	Тема 8-11. Завдання 10-13.	Модульний перегляд	0-50
Модуль 4	Тема 12-15. Завдання 14-18.	Екзаменаційний перегляд	0-50
Всього за 2 (весняний) семестр			100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали	0-10	0-40	0-50	Критерії оцінювання
A+	10	40	50	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, опрацював додаткові матеріали, що знайшло відображення в якісно виконаному завданні, з проявом творчого підходу. Розширив роботу до рівня участі у конкурсах та опублікував теоретичну частину (тези/стаття до конференції/журналу). Не мав жодних пропусків занять без поважних причин.
A	9	38-39	48-49	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, надав додаткові матеріали за темою. Не мав жодних пропусків занять без поважних причин. Подача акуратна, креативна, без помилок.
A-	8	35-37	47-49	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без значних помилок.
B	5-7	32-34	45-48	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив декілька помилок.
C	4	30-33	41-44	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, але зробив значні помилки.
D	2-3	28-32	34-39	Студент не в повному обсязі опанував матеріал теми, робота виконана на недостатньому рівні із значними недоліками (недостатньо розкрита тема, відсутність творчого підходу тощо), наявні проблеми з розумінням побудови конструкцій.
E	1	27-29	32-33	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теми, виконана робота має багато значних недоліків (недостатньо розкрита тема, малий обсяг, невідповідність завданню, невчасна подача виконаної роботи, неохайність подання тощо), проблеми з розумінням побудови конструкцій, присутні ознаки недобросовісної роботи.
FX	0	0	0	Пропуск поточного контролю

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є екзаменаційний перегляд. Для отримання оцінки необхідно пройти поточні етапи контролю у формі перевірок процесу аудиторної та самостійної роботи. У випадку невчасного виконання завдання оцінка знижується до 10 балів (в залежності від модуля та складності завдання).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація A (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90-100	A	A+ 98-100	задовільно	64-74	D
			A 95-97		60-63	E
			A- 90-94	незадовільно	35-59	FX
добре	82-89	B		незадовільно (повторне проходження)	0-34	F
	75-81	C				

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за:

- участь у конференції або публікацію статті за темами дисципліни (5 та 10 балів відповідно);
- участь у конкурсах та/або виставках за темою дисципліни (всеукраїнські – 5, міжнародні – 10);
- активність на заняттях, участь у житті групи тощо (1-3).

Максимальна кількість балів-бонусів – 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА

- Губаль Б. Композиція в дизайні. Одно-, дво- і тривимірний простір: Навчальний посібник за ред. проф. Є.А. Антоновича. Тернопіль: «ПЦ Матвей», 2011. 240 с.
- Денисенко С. М. Основи композиції і проєктної графіки: навчальний посібник. Київ: НАУ, 2021. 52 с.
- Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення) Київ: Каравела, 2004. 304 с.

4. Пічкур М. О. Теорія і практика композиції: навч. посібн., Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Київ:Видавництво Ліра-К, 2022. 248 с
5. Урсу Н. О. Теоретичні основи композиції: навчально-методичний посібник для студентів ВНЗ художніх та художньо-педагогічних спеціальностей. Кам'янець-Подільський : Кам.-Под. держ. унів.,2004. 61 с.